

סקר חוסן עירוני

מאי 2019

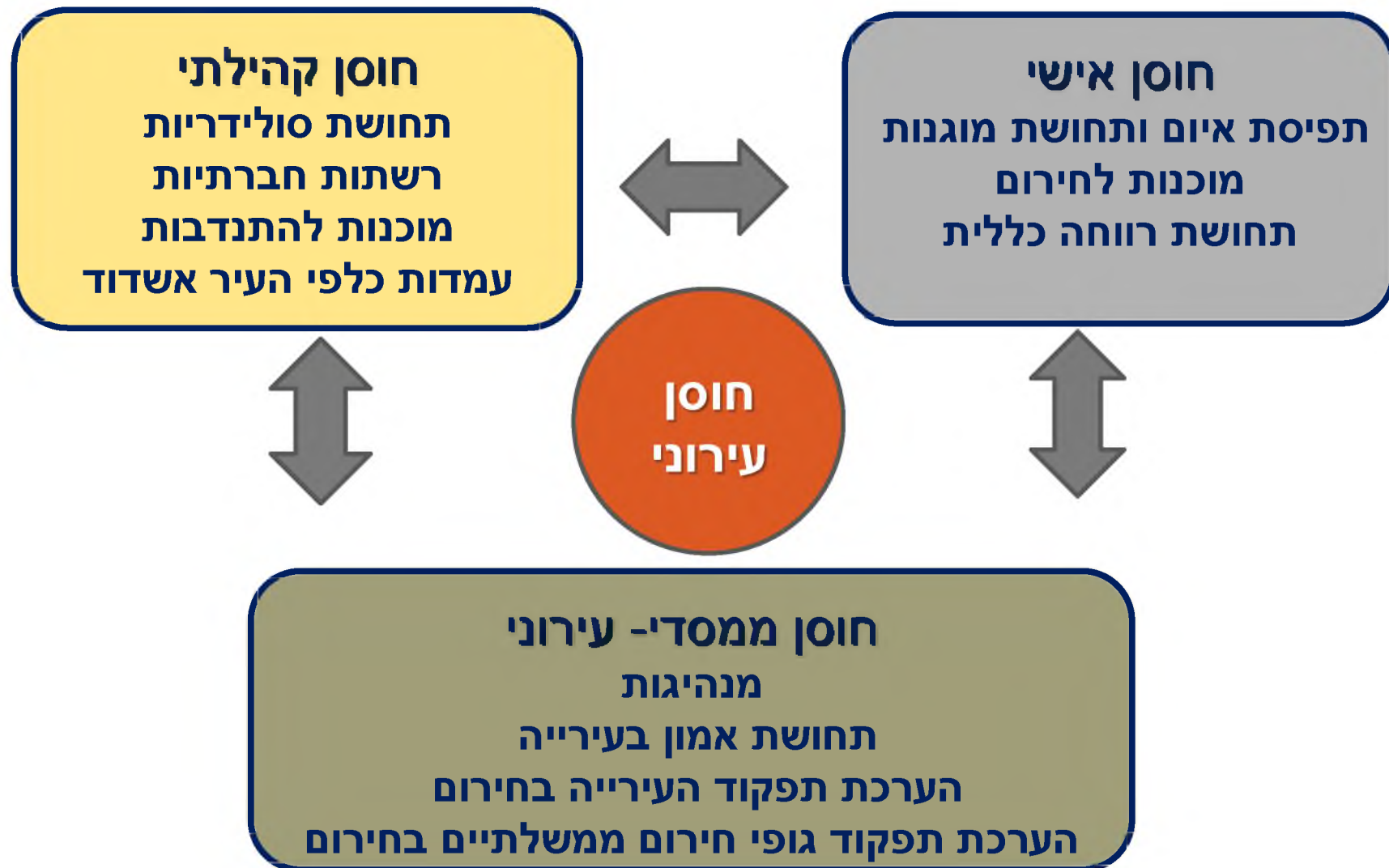
**היחידה לתכנון
אסטרטגי וידע עירוני**

המחקר

- **חוסן* = יכולת התמודדות, יכולת עמידה, כושר "התאוששות" (resilience), יכולת לנקוט פעולה כדי לשפר יכולות אישיות וקולקטיביות, אמונה ביכולת לשלוט במצב.**
- **"חוסן עירוני"** בסקר: יכולת התמודדות עם איום חיצוני (ירי טילים). מתוך כך נבחנו תחושת ביטחון ומוגנות, תחושת איום, אמון במוסדות, קיום משאבי ידע וכלים להתמודדות במצבי חירום וסביבה תומכת אל מול איום. בנוסף נבחנו חוסן הקהילה בעיר, הסולידריות וחוזקם של הקשרים הפנימיים בתוכה, ואת מידת מוכנותם של התושבים לנקוט פעולה על מנת להביא לשיפור.
- בסקר נבחן החוסן ברמות הסתכלות שונות: רמת הפרט, הקהילה והחברה.
- המחקר נערך בחודש מאי 2019. שבוע לאחר כניסתה לתוקף של הפסקת האש.

* (לפי הספרות המחקרית)

החוסן העירוני באשדוד נבחן בהיבטים הבאים:

מטרות

- ניטור ובחינת מרכיבי החוסן האישי של האוכלוסייה ודרכי התמודדותה בחירום.

- בחינת החוסן הקהילתי והשלכותיו על החוסן העירוני של תושבי אשדוד, בזמן חירום ולאחריו.

- הערכת תפקוד העירייה בחירום והבנת ציפיות התושבים כלפיה בחירום

- בחינת החוסן העירוני של תושבי אשדוד, בזמן חירום ולאחריו.

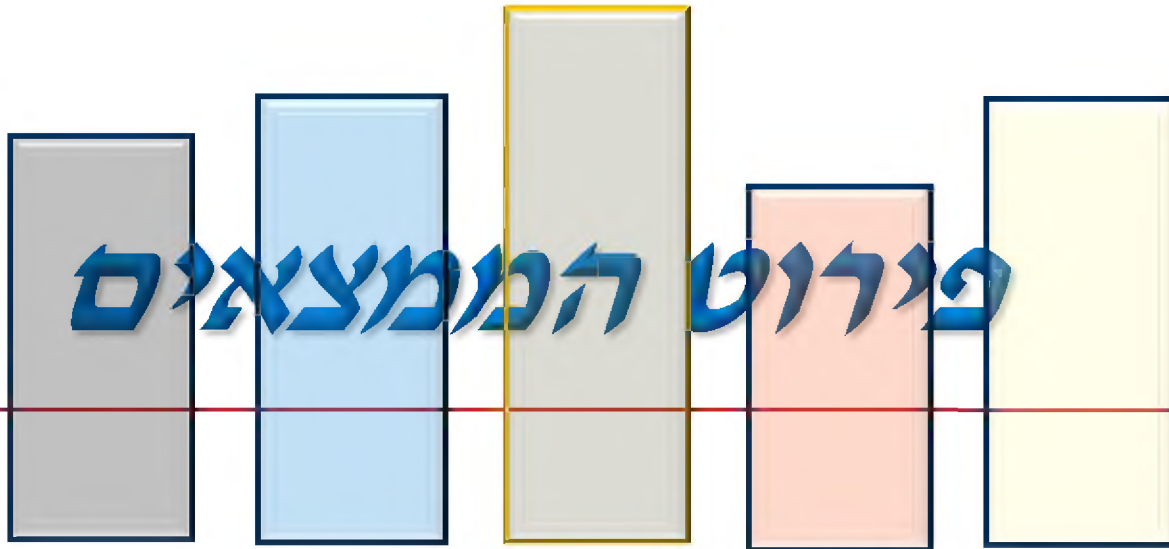
- הערכת תחושות האמון במנהיגות המקומית ובמקבלי ההחלטות

- הערכת תפקוד העירייה בחירום בזמן אמת וטיוב המענים עבור התושבים באופן מיידי.

שיטת המחקר - סקר טלפוני

- **אוכלוסיית המחקר:** תושבי אשדוד הבוגרים, מגיל 18 ומעלה.
- **מדגם:** נערך סקר בקרב 200 תושבים המתגוררים ברובעים בהם היו נפילות של טילים **בלבד:** רובע ג', רובע ו', רובע יג' ורובע יז'.
- **איסוף הנתונים :** נערך **סקר טלפוני** מיד עם תחילת הפסקת האש.
- יש להדגיש כי סקר זה אינו מייצג מבחינה סטטיסטית ונערך במטרה להעריך את תגובת התושבים למצב החירום ולטייב ולחדד את המענים הניתנים לתושבים בזמן חירום.

פירוט הממצאים

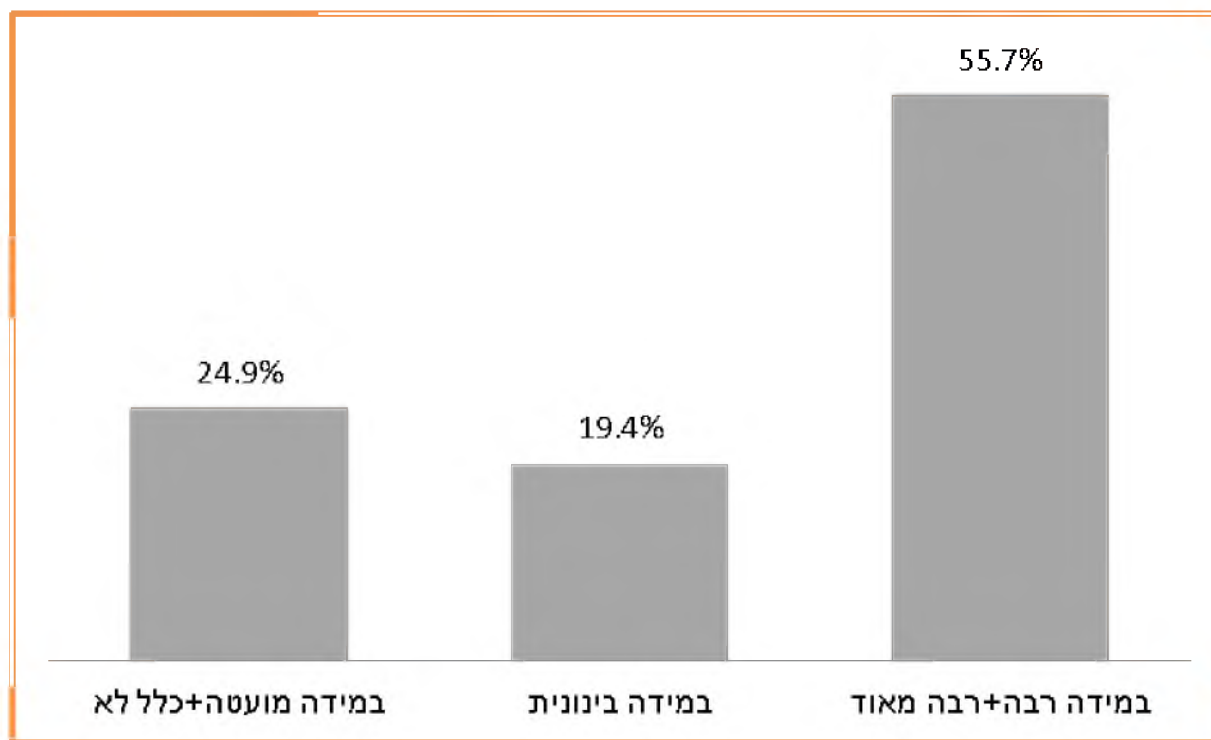

חוסן אישי

חוסן אישי-תחושת רווחה כללית

באיזו מידה את/ה מסכימ/ה עם המשפט הבא:
באופן כללי אני אופטימי/ת לגבי העתיד

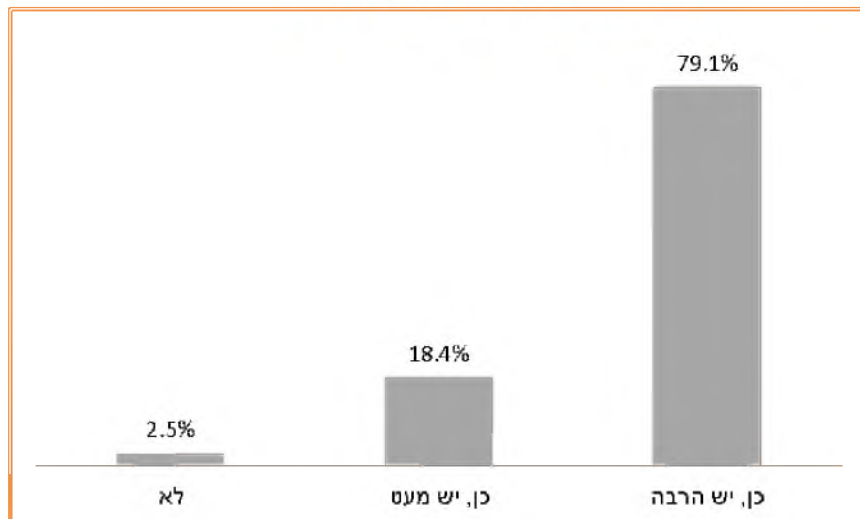

- שיעור התושבים המציינים כי הם אופטימיים לגבי העתיד במידה רבה ורבה מאוד עומד על כ-56%.
- שיעור התושבים אשר אינם אופטימיים כלל או אופטימיים במידה מועטה עומד על 25%.

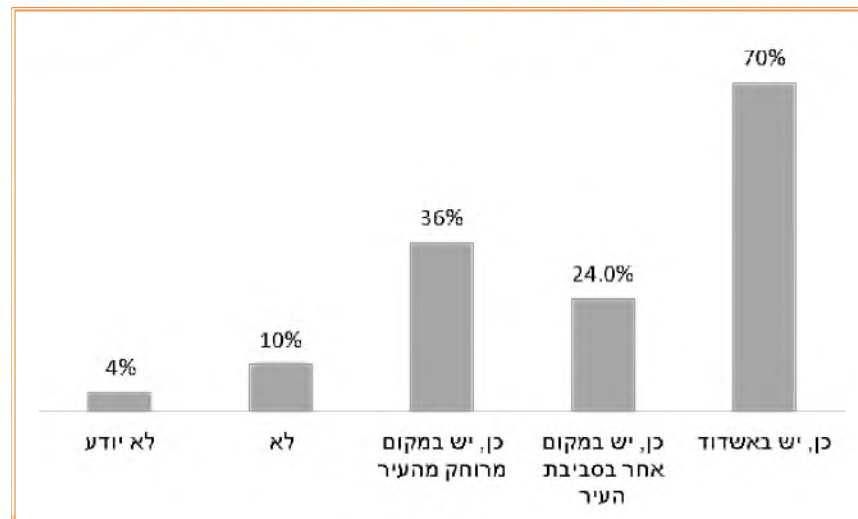

חוסן אישי-קשרים חברתיים

האם יש לך קרובי משפחה או
חברים שגרים באשדוד?

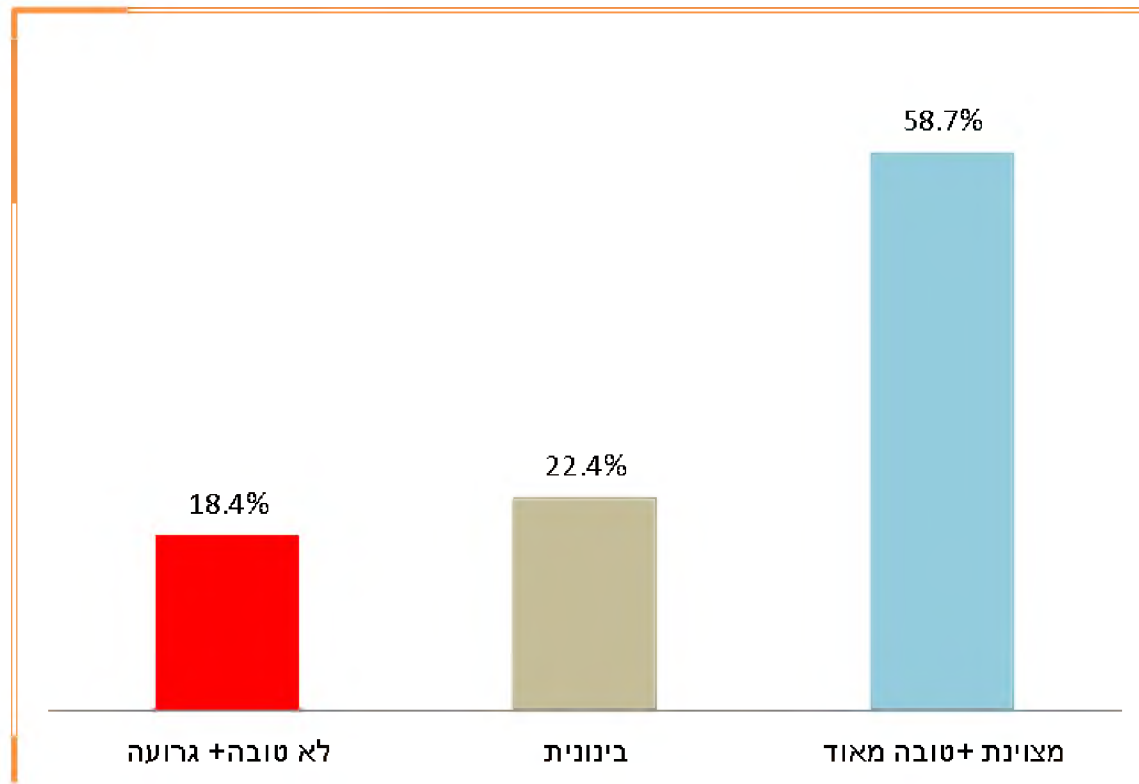
אילו היית במשבר או במצוקה, האם יש אנשים
(משפחה או חברים) שעל עזרתם את/ה יכולה לסמוך?

- לכ- 97% מתושבי העיר יש קרובי משפחה או חברים שגרים באשדוד, ל-79% יש הרבה.
- 70% טענו כי הם יכולים לסמוך על בני משפחתם או חבריהם שגרים באשדוד בשעת מצוקה או משבר
- ל 10% מהנשאלים אין על מי לסמוך כלל (לא באשדוד ולא במקום אחר).
- אין הבדלים מובהקים בין הרובעים השונים באוכלוסייה.

חוסן אישי-התמודדות בחירום

באופן כללי, איך אתה מעריך את יכולת התמודדות שלך ושל משפחתך בימי ההסלמה הביטחונית? מדוע זו הערכתך וכיצד זה בא לידי ביטוי?

- כ- 81% מתושבי העיר מעריכים את יכולת ההתמודדות שלהם ושל משפחתם בימי ההסלמה כבינונית ומעלה, כש 59% דווחו שהתמודדותם הייתה טובה מאוד ואף מצוינת.
- גברים מדווחים על התמודדות טובה יותר מנשים. כ-71% מהגברים ציינו כי התמודדותם הייתה טובה מאוד ואף מצוינת מול 47% מהנשים.

חוסן אישי-התמודדות בחירום

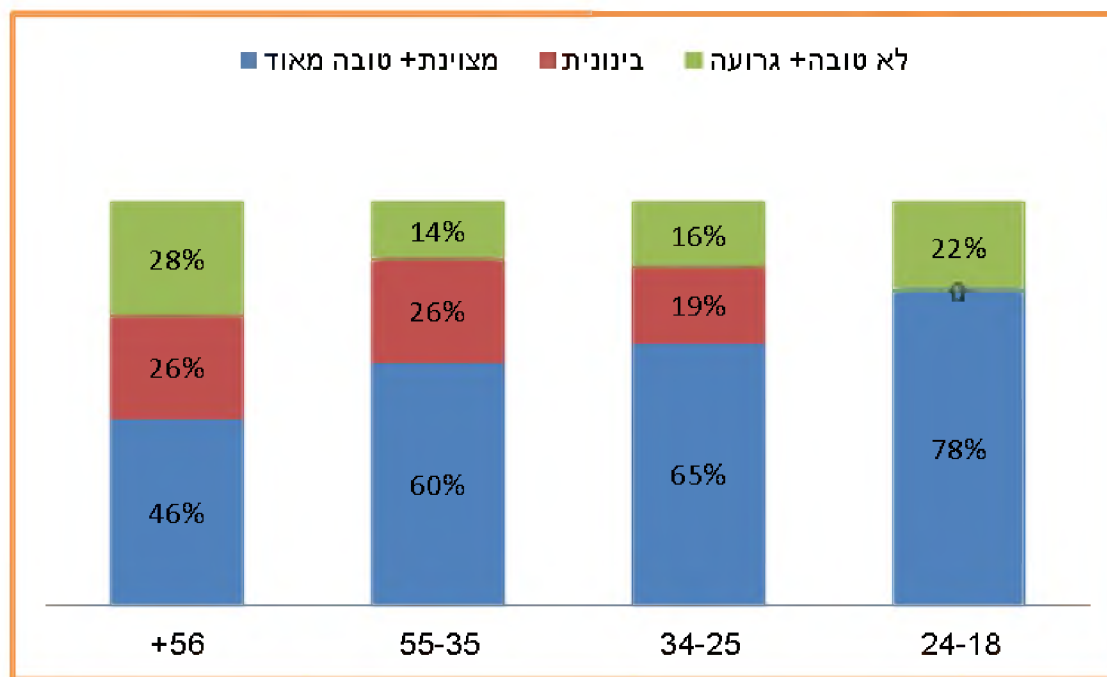
השאלות הפתוחות

- מבין העונים כי התמודדותם הייתה טובה מאוד או מצוינת טענו כי תחושתם זו נובעת :
  - ✓ מהיותם מודעים ומתורגלים לגבי דרכי ההתגוננות ומודעים למיקום המרחבים המוגנים.
  - ✓ מהעובדה כי המשיכו בשגרה רגילה והשתדלו להתנהל רגיל ככל האפשר.
  - ✓ ולא סבלו מלחץ/פחד או חרדה.

- מבין העונים כי התמודדותם הייתה לא טובה או גרועה :
  - ✓ בשל העדר ממ"ד בבית והאילוץ לצאת לחדר המדרגות.
  - ✓ טענו כי סבלו מלחץ/פחד/ דאגה או הרגישו לא בטוחים.
  - ✓ חרדות ופחדים של הילדים המשפיעים על התפקוד הכללי.

חוסן אישי-התמודדות בחירום

באופן כללי, איך אתה מעריך את יכולת התמודדות שלך ושל משפחתך בימי מבצע ההסלמה הביטחונית? מדוע זו הערכתך וכיצד זה בא לידי ביטוי – על פי קבוצות גיל

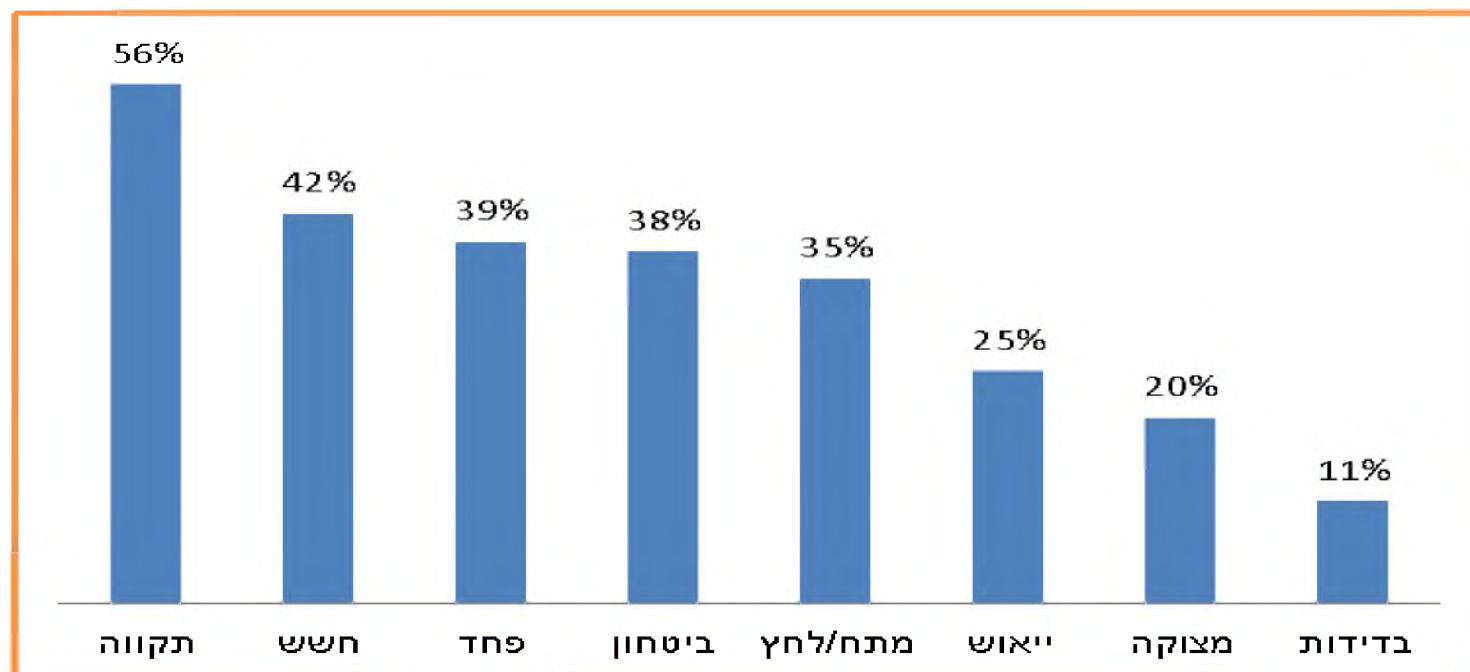

- לתושבים בני הגיל השלישי היה קשה יותר להתמודד בימי המבצע כאשר 28% מבני גיל +56 ומעלה דווחו על התמודדות לא טובה ואף גרועה.

חוסן אישי-תחושות

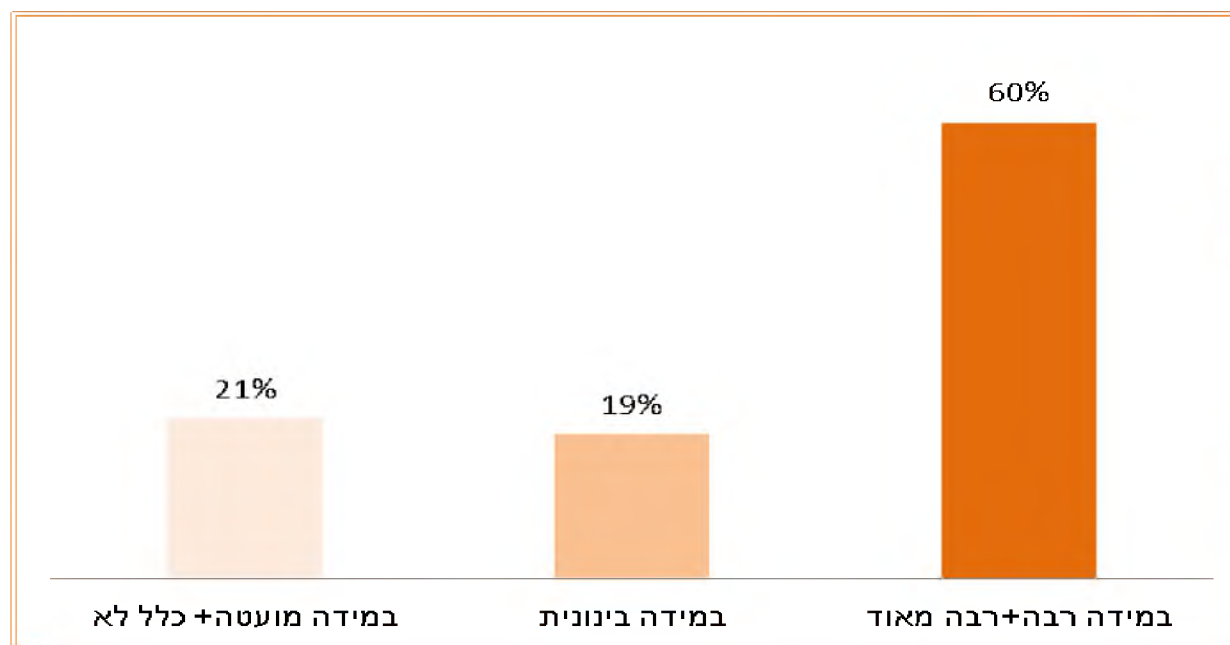
אציג לך מספר מילים המתארות תחושות ורגשות שונים. אנא ציין/י באיזה מידה תחושות אלו אפיינו את תחושותייך במהלך ההסלמה הביטחונית – אין תשובות נכונות או לא נכונות:

פחד , ייאוש , מצוקה , ביטחון , חשש , תקווה , בדידות , מתח/לחץ

חוסן אישי-שינויי שגרת החיים

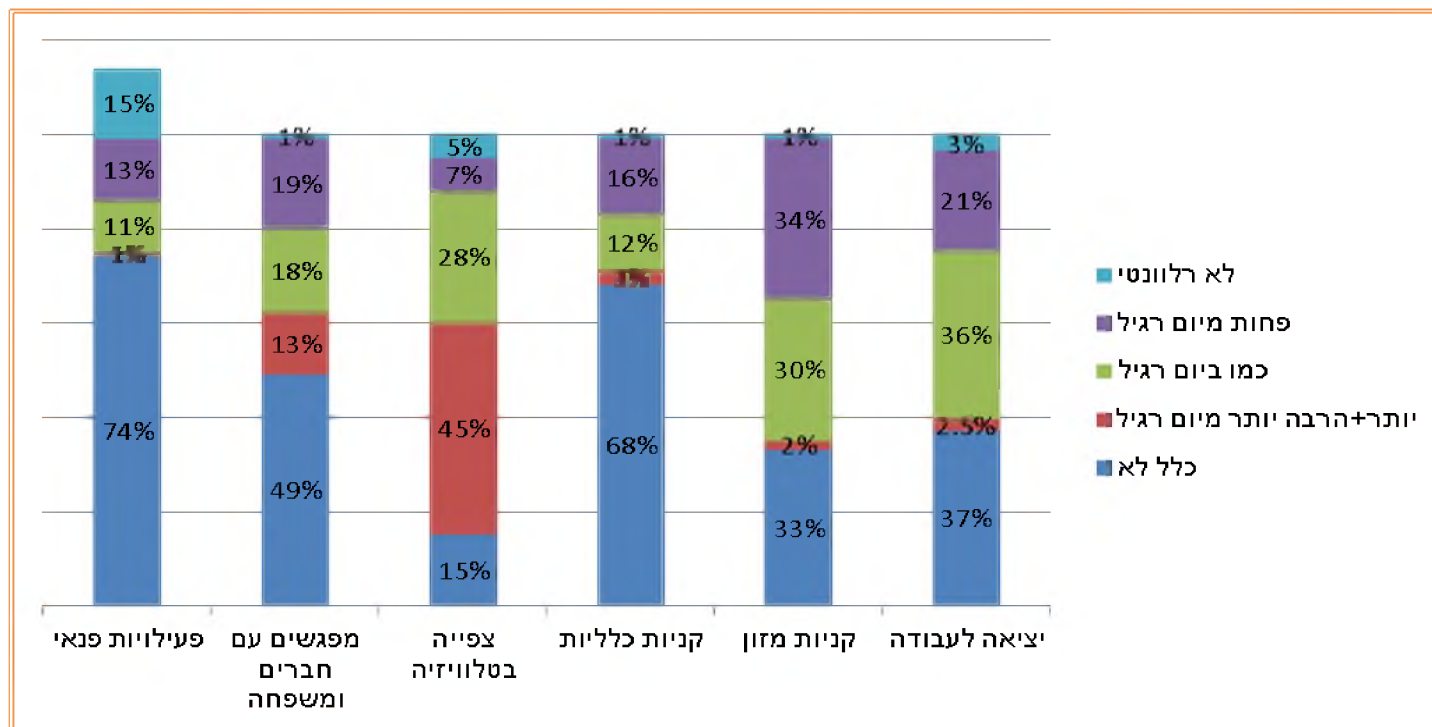
באיזה מידה השתנתה שגרת החיים שלך ושל משפחתך בימי ההסלמה הביטחונית?
למי ששגרת חייו השתנתה במידה בינונית ומעלה – באילו תחומים השתנתה שגרת החיים?

- שגרת החיים של תושבי העיר השתנתה במהלך ימי ההסלמה הביטחונית.
- 60% מהתושבים טענו כי שגרת חייהם השתנתה במידה רבה או רבה מאוד.
- התחומים בהם השתנתה השגרה הם אי היכולת לצאת מהבית לעבודה, סידורים, ספורט ופנאי, והיותם של הילדים ללא מסגרת.

חוסן אישי-שיגרת חיים

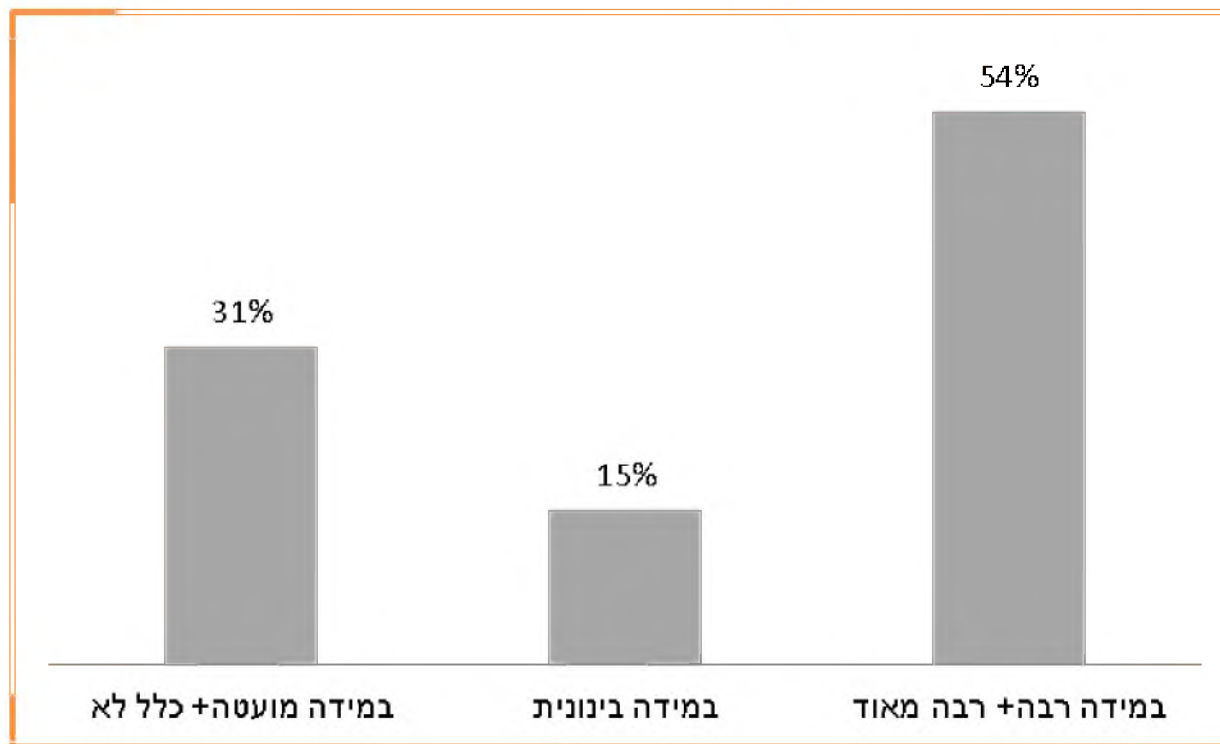
במהלך ימי ההסלמה הביטחונית, באיזה תדירות בצעת את הפעולות הבאות :

- 36% מהנשאלים טענו כי יצאו לעבודתם כרגיל, 21% פחות מיום רגיל ו-37% כלל לא יצאו לעבודתם.
- 68% דיווחו כי כלל לא ערכו קניות כלליות ו-33% לא ערכו קניות של מזון.
- 74% לא עסקו כלל בפעילויות פנאי, 49% כלל לא נפגשו עם חברים ובני משפחה -45% דיווחו כי צפו בטלוויזיה יותר מביום רגיל.

חוסן אישי-מוכנות לחרום

באיזה מידה ידוע לך מיקום המרחבים המוגנים העומדים לרשותך בזמן ירי טילים (בכל התרחישים)?

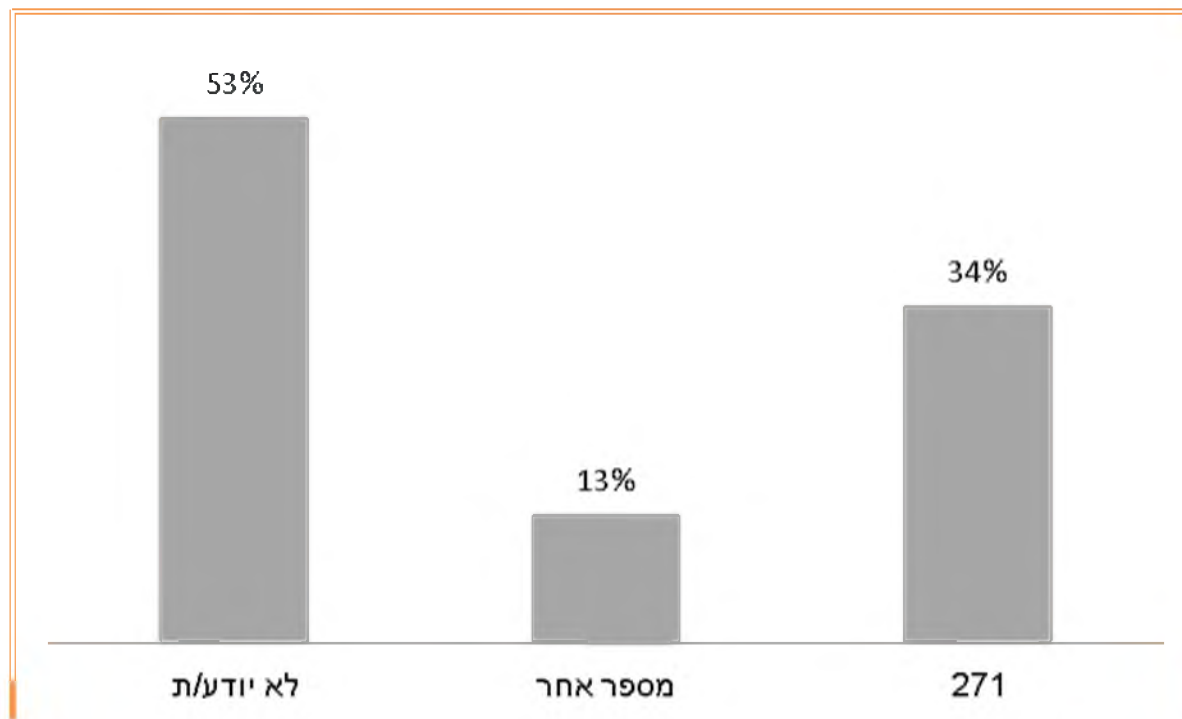

- 54% מהתושבים מודעים למרחבים המוגנים העומדים לרשותם בכל התרחישים במידה רבה או רבה מאוד.
- 16.4% כלל אינם יודעים כלל מהם המרחבים המוגנים העומדים לרשותם.

חוסן אישי-מוכנות לחרום

לאחרונה פרסם פיקוד העורף מספרי אזורי התראה חדשים בתוך מרחבי ההתגוננות. לפי הידוע לך, מהו מספר אזור ההתראה של אשדוד ?

- 34% מהתושבים יודעים כי מספר אזור ההתראה של אשדוד הוא 271.
- 66% אינם יודעים כלל מהו אזור ההתראה או נקבו במספר אחר.

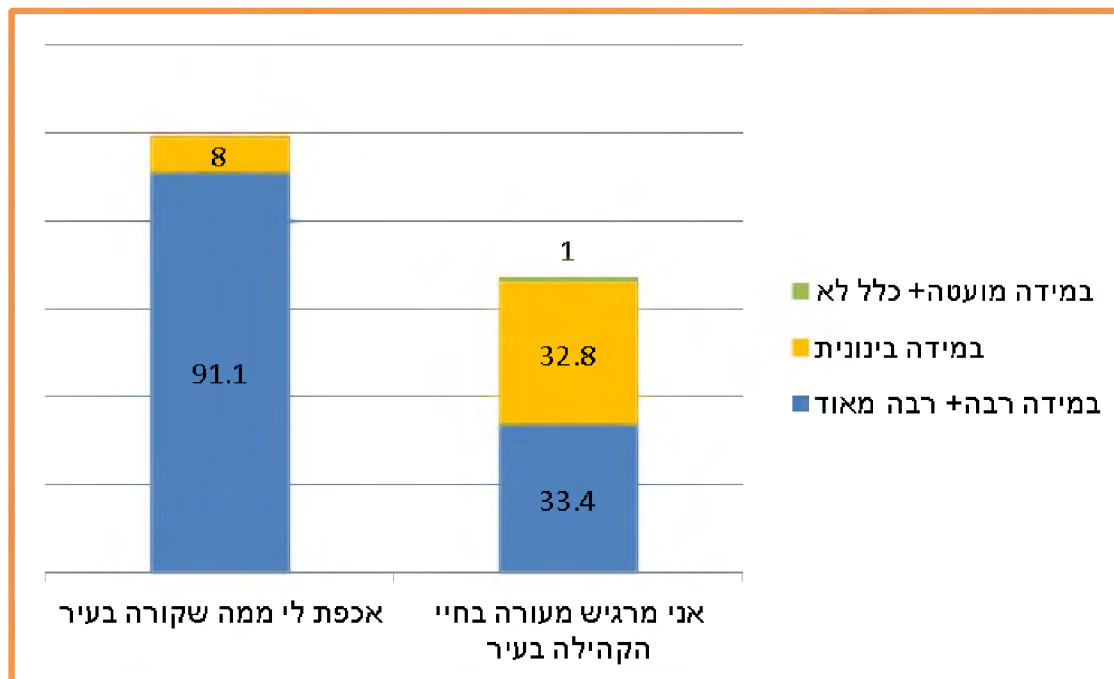

חוסן קהילתי

חוסן קהילתי-רשתות חברתיות

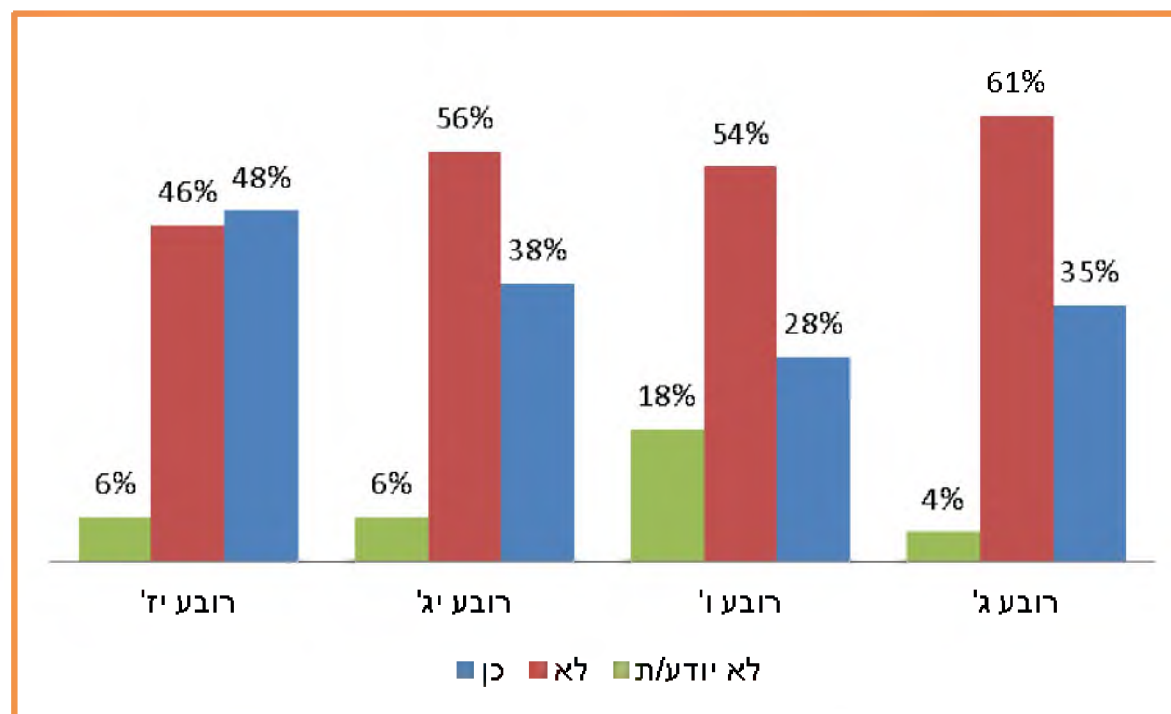
באיזו מידה את/ה מסכימ/ה עם המשפטים הבאים:
 אני מרגיש/ה שאני מעורה בחיי הקהילה באשדוד
 אכפת לי ממה שקורה בעיר אשדוד

- כ- 33% מתושבי אשדוד מרגישים כי הם מעורים בחיי הקהילה בעיר במידה רבה ובמידה רבה מאוד.
- 91% מתושבי העיר אכפת מהמתרחש בעיר במידה רבה ובמידה רבה מאוד. פחות מחצי אחוז דיווחו כי כלל לא אכפת להם מהמתרחש בעיר.

חוסן קהילתי-מוכנות להתנדבות

האם תהיה/מוכנה להתנדב לצוות מיוחד באזור מגוריך, אשר יאושר לסייע בשעת חירום?

• 37.3% מהתושבים דיווחו כי יהיו מוכנים להתנדב בשעת חירום.

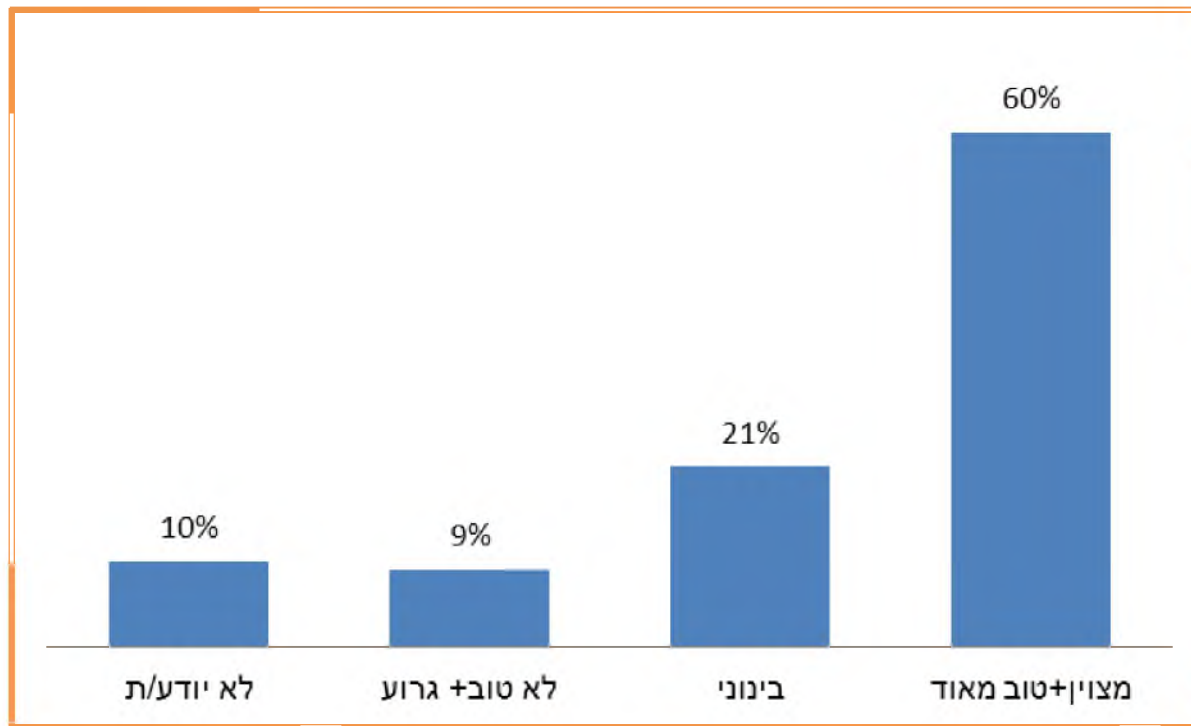

חוסן ממסדי-עירוני

חוסן ממסדי-עירוני – הערכת תפקוד העירייה בחירום

באיזו מידה אתה סומך על תפקוד עיריית אשדוד בשעת חירום?

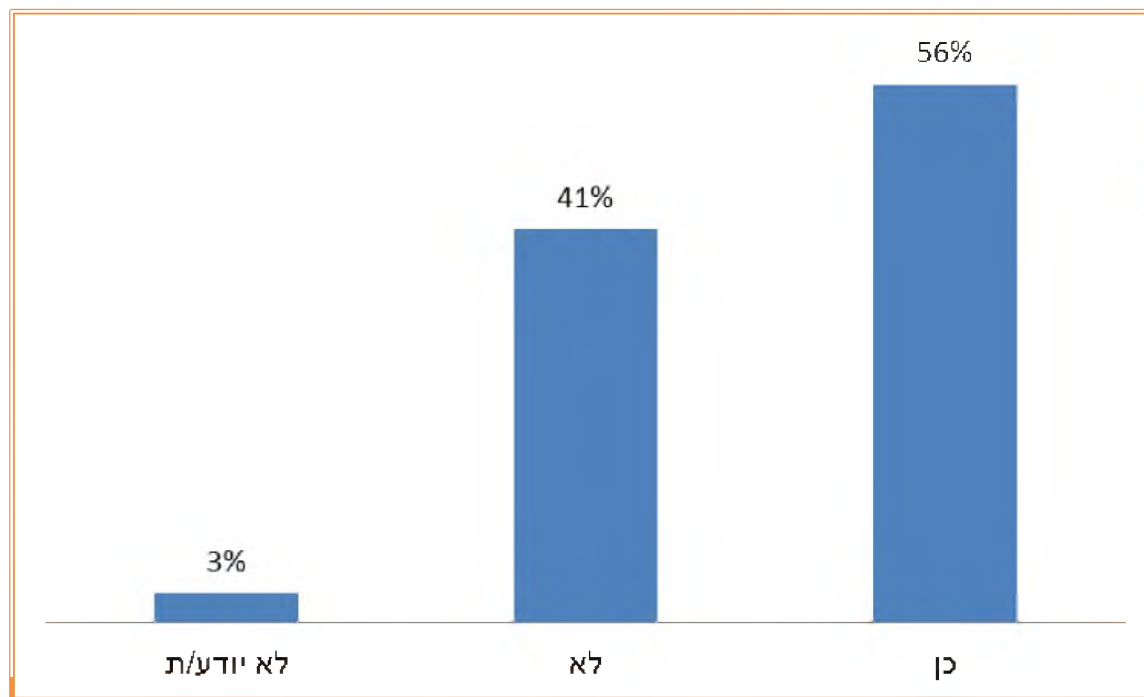

• כ- 81% מתושבי העיר מעריכים את פעילות העירייה בשעת חרום באופן חיובי (בינוני, טוב מאוד או מצוין).

חוסן ממסדי-עירוני

הערכת תפקוד העירייה בחירום

האם קיבלת מידע או הנחיות מעיריית אשדוד בנוגע למצב הביטחוני ?

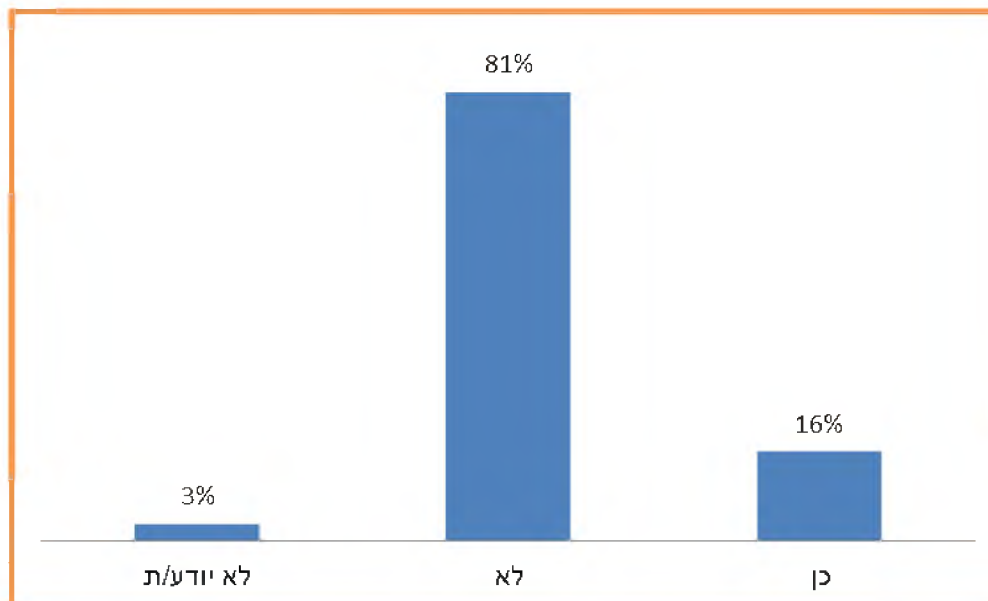
• 56% מתושבי העיר קיבלו מידע או הנחיות מהעירייה מתוכם:

- 84% דרך הודעה מוקלטת בטלפון.
- 11% באמצעות אפליקציה אשדודית.
- 7% אתר האינטרנט.
- 5% המוקד העירוני.
- 19% קיבלו מידע דרך רשתות חברתיות.

חוסן ממסדי-עירוני

הערכת תפקוד העירייה בחירום

האם גורמים עירוניים כלשהן יצרו איתך ישירות קשר בנוגע למצב הביטחוני (לדוגמא: גורמי הרווחה, מערכת החינוך, מנהלת הרובע וכו') ?

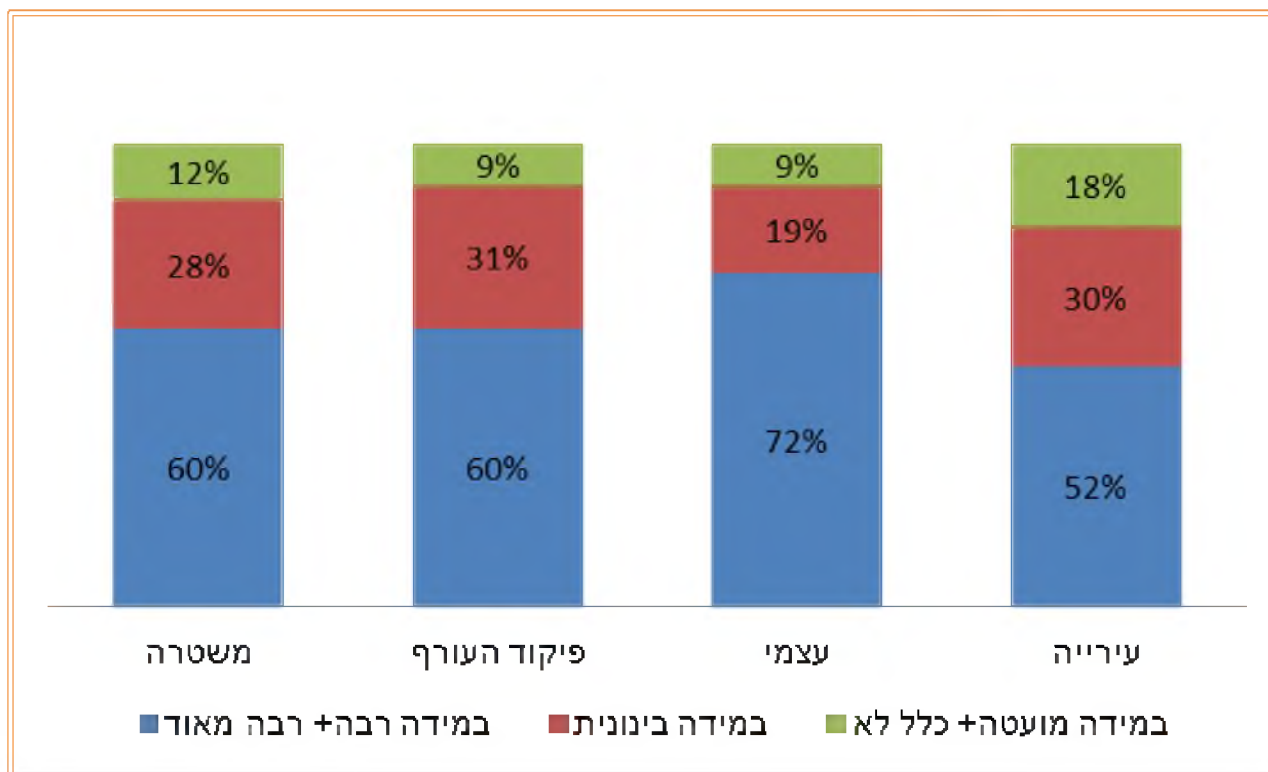

- 81% מתושבי העיר טענו כי גורמים עירוניים לא יצרו איתם קשר בנוגע למצב הביטחוני
- עם 16% מהתושבים יצרו קשר הגורמים העירוניים הבאים :
  - רווחה 70%
  - חינוך 37%
  - מנהלות רובע 36%
  - המרכז הקהילתי 10%

חוסן ממסדי-אמון

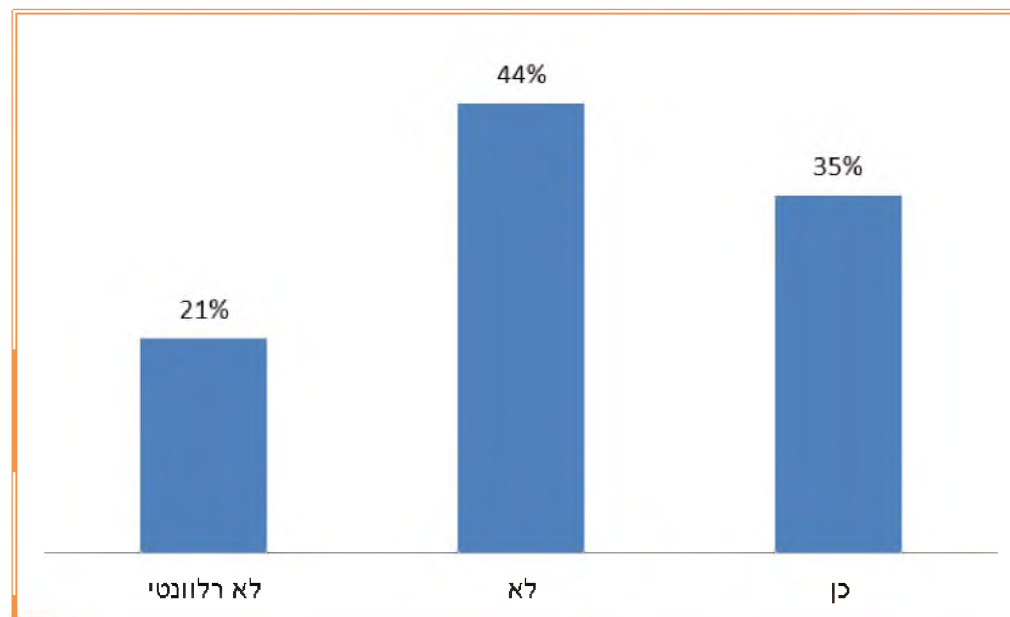
אמון בתפקוד מוסדות רלוונטיים בשעת חירום (שיעור המשיבים במידה רבה או רבה מאוד)

- התושבים סומכים בעיקר על עצמם ועל יכולת ההתמודדות שלהם במצבי החירום.
- 60% סומכים על פיקוד העורף והמשטרה ו-52% על העירייה.

חוסן ממסדי-אמון

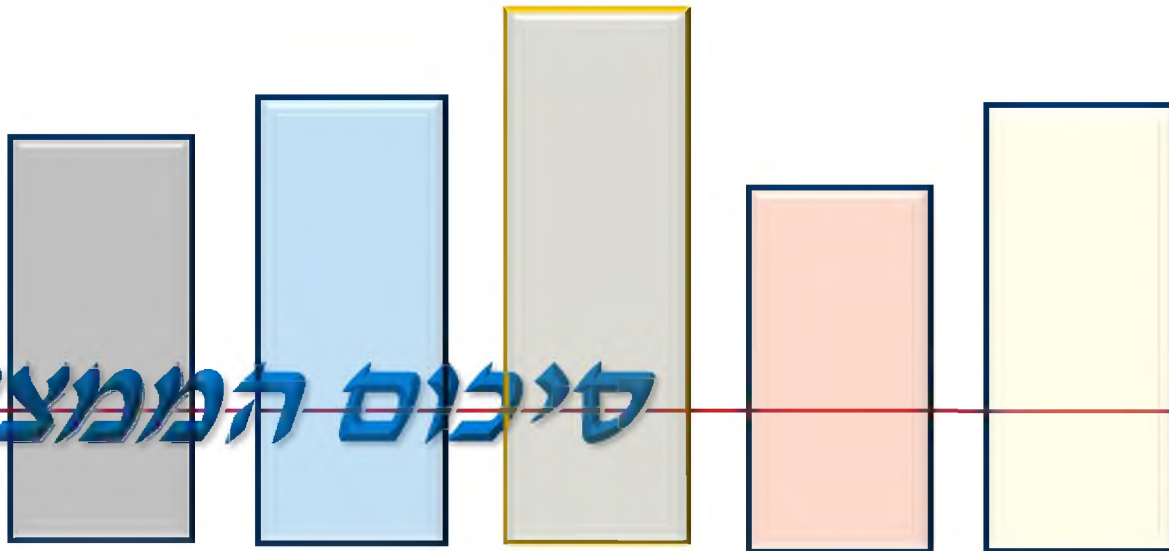
האם שלחת את ילדייך למערכת החינוך כהוראת פיקוד העורף?

• 44% מתושבי העיר לא שלחות את ילדיהם למערכת החינוך:

- חוסר אמון בהפסקת הירי והחזרה לשגרה.
- הרצון להעניק לילדים יום התאוששות מההסלמה הביטחונית.
- התראה קצרה מידי לחזרה לשגרה.
- שהו מחוץ לעיר.

סיכום הממצאים

סיכום הממצאים

חוסן אישי:

- רוב תושבי אשדוד מעריכים את החוסן האישי שלהם כגבוה על אף ששגרת החיים נפגעה במידה רבה.
- ממ"דים ומקלטים עלו כצורך הדרוש להגברת החוסן האישי- למרבית התושבים שענו כי התמודדותם לא היתה טובה או גרועה, אין ממ"ד או מקלט.
- חרדות ופחדי הילדים עלו כמרכיבים המרכזיים המשפיעים על החוסן האישי.

חוסן קהילתי:

- למרבית תושבי אשדוד אכפת מאוד מהנעשה באשדוד אך מרגישים כי אינם מעורים מספיק.
- 37% מהתושבים דיווחו כי יהיו מוכנים להתנדב בחירום.

חוסן ממסדי- עירוני:

- רוב תושבי אשדוד סומכים בעיקר על עצמם בזמן חירום, כאשר כמחצית מתושבי העיר מביעים אמון בתפקוד העירייה בחירום.
- כמחצית מהתושבים (56%) קיבלו מידע או הנחיות מהעירייה בנוגע למצב הביטחוני, כאשר ערוץ המידע המרכזי היה הטלפון. השירותים החברתיים היו הגורם הפונה העיקרי.